

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET. * SZERKESZTI: UNGER EMIL DR.

<p>Kéziratok és szakkérdések a szerkesztőség címére küldendők.</p> <p>Előfizetési díjakat és hirdetések az Országos Halászati Egyesület Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11. félemelet 56. fogad el.</p>	<p>MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.</p> <p>Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nemtagoknak előfizetési díj: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Egész évre 12 pengő.} \\ \text{Fél évre 6 pengő.} \\ \text{Külföldre egész évre 16 pengő.} \end{array} \right.$</p> <p>Allami alkalmazottaknak 50 %-os kedvezmény jár.</p>	<p>Verantwortlicher Redakteur: Dr. Emil Unger.</p> <p>Administration: Ungarischer Landesfischerei-Verein, BUDAPEST, Kossuth Lajos-tér 11. félem. 56.</p>
<p>Szerkesztőség: Budapest, II., Herman Ottó út 15. sz.</p> <p>Országos m. kir. Halélettani és Szennyvízvizsgáló Intézet</p>	<p>HALÁSZAT — (FISCHEREI)</p> <p>FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI</p> <p>Organ des Ungarischen Landesfischerei-Vereins Budapest.</p>	<p>Redaktion: Kgl. Ung. Landesanstalt für Fischereibiologie und Abwasserkunde. Budapest, II., Herman Ottó-út 15. sz.</p>

TARTALOM: Hivatalos rész. — A Balaton mellékvizeinek halászata. *Schrey Elemér.* — Bajok és zavarok a halpiacon. *Uzoni László.* — A pézsmapocok (Fiber zibethicus). *Vásárhelyi István* (Folytatás) — Társulatok—Egyesületek. — Kérdések és feleletek. — Ujdonságok—Vegyesek. — Árjegyzés. — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND. Amtlicher Teil — Die Fischerei der Nebengewässer des Balatonsees. — Schwierigkeiten und Verwirrung auf dem Fischmarkt. — Gesellschaften und Vereine. — Fragen und Antworten. — Neuigkeiten. — Preisliste. — Anzeigen.

Hivatalos rész.

A m. kir. közellátási miniszter 81.520—1942. K. M. számú rendelete

az 1942. évi nyári időszakban a ponty legmagasabb termelői, viszonteladói és fogyasztói árának megállapítása tárgyában.

A 9.280/1941. M. E. számú rendelet 1. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §.

(1) Az élőpontynak tenyészetek, halászsálok és halászok által az 1942. évi június hó 7. napjától az 1942. évi szeptember hó 30. napjáig számítható legmagasabb termelői ára a következő:

a) nagykereskedők és bizományosok, valamint 2.000 kg és ennél nagyobb tételnek kiskereskedők részére történő eladásánál kg-kint 3.20 P,

b) kiskereskedők részére 500 kg és ennél nagyobb, de 2.000 kg-nál kisebb tétel eladása esetén kg-kint 3.30 P,

c) kiskereskedők részére 500 kg-nál kisebb tétel eladásánál kg-kint 3.50 P.

(2) Folytatólagos szállításra kötött megállapodásnál — amennyiben erre a magánjogi megállapodás módot nyújt — az esetenként szállított mennyiségre érvényes ár számítható.

2. §.

Az élőpontynak nagykereskedők és bizományosok által az 1942. évi június hó 7. napjától az 1942. évi szeptember hó 30. napjáig számítható legmagasabb viszonteladói ára kg-kint 4.— P.

3. §.

(1) Az élőpontynak az 1942. évi június hó 7. napjától az 1942. évi szeptember hó 30. napjáig számítható legmagasabb fogyasztói ára:

a) fogyasztóknak történő eladásnál kg-kint 4.60 P.

b) vendéglátó ipari üzemek, közintézmények és egyéb nagyfogyasztók részére 30 kg-nál nagyobb tételekben történő eladás esetén kg-kint 4.40 P.

(2) Közvetlen fogyasztóknak történő eladás esetén a tenyészetek, halászsálok és halászok, valamint a nagykereskedők és bizományosok is az (1) bekezdésben megállapított fogyasztói árakat számíthatják.

4. §.

A nem élő és jegelt ponty legmagasabb termelői, viszonteladói és fogyasztói ára az 1., 2. és 3. §-okban megállapított árnál kg-kint 20 fillérrel alacsonyabb.

5. §.

(1) A jelen rendeletben megállapított termelői árak a vevő szállító eszközére felrakva, illetőleg vasuton történő szállítás esetén vasutra szállítva, vasuti kocsiba berakva értendők és a szállító eszközre való felrakásig felmerült minden költséget és díjat magukban foglalnak és ezekhez semmiféle címen többlet nem számítható.

(2) A jelen rendeletben megállapított viszonteladói és fogyasztói árak minden, a pontynak eladás előtti mérlegeléséig felmerült költséget, díjat és súlyapadást magukban foglalnak és ezekhez semmiféle címen többlet nem számítható.

6. §.

(1) A 2. és 3. §-okban megállapított árak forgalmi adóval együtt értendők.

(2) A pontynak forgalmi adóváltás alá vonása esetén

a) az 1. §. (1) bekezdésében megállapított termelői árhoz a forgalmi adóváltás összege hozzászámítható,

b) nagykereskedők és bizományosok a termelő által áthárított forgalmi adóváltás 40%-át a kiskereskedőkre továbbháríthatják.

(3) A fogyasztói ár a pontynak forgalmi adóváltás alá való vonása esetén sem emelhető.

(4) A (2) bekezdés b) pontja alapján áthárítható forgalmi adóváltás összegét kg-kint 0.5 fillérnél és az alatt lefelé, 0.5 fillér felett pedig felfelé egész fillérre kell kikerekíteni.

7. §.

A jelen rendelet az 1942. évi június hó 7. napján lép hatályba; hatálybalépésének napjától az 1942. évi szeptember hó 30. napjáig a 133.700/1941. A. K. számú rendelet rendelkezéseinek alkalmazását mellőzni kell.

Budapest, 1942. évi június hó 6.-án.

A miniszter helyett:

Rozváczy Lajos s. k.
államtitkár.

A Balaton mellékvizeinek halászata.

Irta: Schrey Elemér, a Balaton Halászati Rt. felügyelője.

A Balaton zárt vízzé nyilvánítása több fontos kérdés megoldását tette szükségessé, mely kérdések sajnos még ma sincsenek rendezve, pedig fontosságuknál fogva különös figyelmet érdemelnek.

Ezen rendezendő kérdések között a legfontosabb és minden bizonnyal a legsürgősebb is a Balaton befolyóinak halászati és tilalmi idő kérdése. A Balaton tilalmi ideje április 1-én kezdődik, a befolyó vizeké pedig az általános halászati tilalomhoz igazodik és így rendszeresen április 20-án veszi kezdetét. A Balatonba ömlő patakok és árok nem bírnak önálló halállománnyal, a bennük található hal kizárólag balatoni eredetű, nem számítva néhány, nemzetgazdaságilag számításba nem jövő fajt. A befolyók különösen ívás idején bővelkednek halban, amikor az ívni készülő hal a folyással szembe uszva ellepi a befolyók torkolati szakaszait kilométerekre. Az ezen vízben található hal a befolyókat ívás után elhagyja és visszatér a Balatonba, vagyis csak azért található ívás idején a befolyókban, mert ösztönszerűleg a folyás ellen uszva, keresi az ívársra alkalmas, védettebb helyeket. Rátérve a lényegre, azt a halat, amelyet április 1-től kezdve nem szabad megfogni a Balatonban, mert az ívik, a törvény védelme alatt meg szabad fogni a befolyókban, azoknak torkolataiban, mert ezekben a halászati tilalom csak április 20-án kezdődik.

Nagyon természetes, hogy ezt a mulatságosnak nevezhető körülményt alaposan ki is használják, ezt a halpusztító halászatot vígan is űzik, de tenni nem lehet semmit sem, mert ezt a példanélküli halpusztítást a törvény védelme lehetővé teszi.

Még különösebb a helyzet a bereklecsapoló társulatok vízházai, illetve szivattyútelepei környékén. A lecsapoló árok a berektől a vízházi zsilipek által tökéletesen el vannak különítve. A berekből nem kerülhet hal a zszipen át a Balatonba, viszont a Balatonból beuszó hal nem juthat a zszipen túl. Eszerint a Balaton torkolatától a zszipékig terjedő, legtöbbször alig pár száz méteres árok szakaszban csakis és kizárólag balatoni hal található, de az is csak ívás idején, amikor az erősen folyó árokat tömegével árasztja el az ívni akaró hal. Siralmas ilyenkor ezeket az árokat megnézni. Tömegével állják körül lesipuskás halászok, — tévedés ne legyen, ezek nem orvhalászok, hanem jogszerűen halászok — és tömegével írtják a hasas, ívó halat. Néha egy-egy csendőrvjárőr is el-el nézegeti télenül ezt a kiméltelen pusztítást, de sajnos, elavult, hiányos törvényeink miatt nem áll módjában és hatalmában a közbelépés.

Az idén egy ilyen vízházi befolyót figyelemmel kísérem. A csuka ívás előtt megkezdődtek az előkészületek a halpusztításra. Az egész árokat szélességében átfogó eme-

lőhálókat építettek, csigarendszerrel és drótkötelekkel, elkészítették a megfogott hal befogadáshoz szükséges búr-kákat, úgy, hogy az embernek az lehetett a benyomása, hogy egy szabályszerű és jömenetelű halászati üzembről van szó. Halászat azonban természetesen nem volt, de mit is lehetne fogni egy teljesen haltalan vízben. Amikor azonban megindult a csuka ívása, egyszeriben benépesedett az árok környéke. Húzóhálókkal, emelőkkal, láncos botokkal és pusztá kézzel halászták és fogták ki az ívó csukát éjjel nappal. Biztos értesülésem van arról, hogy ezen a kb. 500 méter hosszú szakaszon, az idén, nem egészen három hét alatt, több mint 50 q. ívó csukát fogtak ki a törvény védelme alatt. A csuka elívása után az árok iránti érdeklődés is megszűnt, de természetesen csak a ponty ívásának kezdetéig, amikor is ismét megkezdődött a halszűret. Ennek eredménye csak azért maradt el némileg az előbb fűrdő csukától, mert a ponty nem szereti annyira a berekvizet és az idei késői ívás miatt nem ment nagyobb tömegű ponty be az árokba.

Az 1888 tc. 16. §-a módot nyújt ennek a lehetetlen állapotnak a megszüntetésére, amennyiben kimondja, hogy olyan vízterületek, amelyek a halak ívására és a halivadék fejlődésére alkalmasak, kiméleti terekké nyilváníthatók. Az indokolásban kiemeli a törvény, hogy ezeket a vizeket a halászok és orvhalászok ismerik és ívás idején lesve lesik a halseregek megérkezését, hogy a legjavát könnyű szerrel hatalmukba kerithessék. Így szól a törvény és annak indokolása, csak sajnos épen a Balatonon nem kerül alkalmazásra, holott erre ott lenne a legnagyobb szükség.

A mulatságos esetek felsorolását sajnos kénytelen vagyok azzal folytatni, hogy az érdekelt községi előjáróságok ezeket a halpusztító lehetőségeket alaposan ki is használják. Kellően gondoskodnak arról, hogy megfelelő számú halászbérlőjük legyen. Az előbb említett, mintegy 500 m. hosszú árokat 4 részre osztva, négy bérlő halászra, akik vizont a halászok egész sorát állítják munkába, amikor a halívás megkezdődik. Az persze külön érdekessége a dolognak, hogy ezek között a halászok között található a környék leghíresebb és leghírhedtebb orvhalásza is, akik alkalmazásuk következtében halászejeggyel rendelkeznek, tehát halászó szerszámokat tarthatnak házuknál. Ezzel a Balaton orvhalászatának ellenőrzése igen nagy mértékben meg van nehezítve, mert bár nyilvánvaló, hogy ezek az orvhalászok a halívás idejét sem leszámítva, leginkább a Balatonon garázdálkodnak, halászó eszközeiktől nem foszthatók meg, mert szabályszerű állami halászejegyekkel rendelkeznek.

A 9500/1926 F. M. sz. rendelet a halászatról szóló törvények végrehajtása és az 1925:XLIII tc. élelbeléptelése tárgyában kimondja, hogy ha az egyes jogosítottak halászati jogukat kisebb vízterületekre felosztva bérbeadás útján kívánják értékesíteni, az okszerű halászat előmozdítása céljából kötelesek a külön bérbeadható terület legkisebb mértékének megállapítása végett a földművelésügyi miniszterhez folyamodni, aki esetről esetre intézkedik.

Ezen rendelkezés megemlékezésével nem azt akarom kihangsúlyozni, mintha jobb lenne, ha az említett területen a négy bérlő helyett talán csak egy volna, hanem inkább azt, hogy az érdekelt községi előjáróságnak esze ágában sincs az említett miniszteri rendeletet megtartani. Nem hiszem ugyanis, hogy a miniszter megengedné az 500 méteres árok négy részben való bérbeadását. Ha erre vonatkozó kérelem valaha is érkezett volna a miniszter Urhoz, talán kiderült volna az, hogy nevetséges dolog egy halméltküli árokat okszerű halászatra bérbeadni, csak azért, hogy lehetővé legyen téve a halpusztításnak olyan formája, amelyhez hasonlót talán egész Európa halászatában nem lehet találni.

Azon ténnyől, hogy a Balaton zárt víz, magától adódik, hogy a Balaton hala nem uratlan jószág. Ezután fel kell tenni a kérdést, hogy ha a Balaton hala beuszik egy víznyúlványba — mert ezeket a vízházi befolyókat nem lehet másnak minősíteni — felborulhat-e az előbbi megállapítás. Lehetséges-e az, hogy egy és ugyanazon halra — nem fajt érték itt ezalatt, hanem egy külön darabot —

más legyen a tilalmi idő, ha az a Balatonban tartózkodik és más, ha az esetleg csak pár percre beuszik abba a víznyulványba, amelyik kizárólag a Balatonnal áll összeköttetésben, de amelyben különben sem honos.

Fel kell vetni a kérdést komolyan, lehetséges-e az, hogy a törvény értelmében ki lehet pusztítani halat egy vízterületen, amikor ugyanazt a halat, ha az történetesen 50 méterrel odébb tartózkodik, törvény védi.

Ezek sürgős megoldásra váró kérdések. Probléma azonban nem merül fel. A megoldás kézenfekvő és egyszerű. A csak a Balatonnal összeköttetésben levő víznyulványok, vízházi befolyók és hasonlóak halászatát a Balatonhoz kell csatolni, de ezzel egyidejűleg ezeket a vizeket védterületekké kell nyilvánítani, annál is inkább, mert erre már jelenlegi törvényeink is módot nyújtanak, hogy egyszer s mindenkorra meg legyen akadályozva az ívó halak tudatos és végtelenül káros pusztítása. Ezen vizeknek a Balatonhoz csatolása azért lényeges, bár azok védterületek és így halászati vonatkozásban teljesen kikapcsolódnak, hogy mint a Balaton védterületei a Balaton bérlőjének az ívás elősegítésére és általában a hal óvásának szempontjából korlátozás nélkül rendelkezésére álljanak.

A többi befolyáson és patakokon pedig a Balatonéval teljesen azonos tilalmi időt kell életbe léptetni, azzal, hogy a torkolattól felfelé legalább 5 km. távolságig a Balaton mindenkori bérlőjének jogában áll a tilalmi idő betartásának és a halászatnak ellenőrzése és ezen szakaszok bérbeadásánál az elsőbbségi jog a Balaton bérlőjét illeti meg. A Balaton üzemtervszerű halászatára való tekintettel minden eszközzel meg kell akadályozni a Balatonnal összeköttetésben levő vizeken a rablóhalászatot, de ez csak úgy érhető el, ha a Balaton bérlője ellenőrzési jogánál és a részére törvényileg biztosított elsőbbségnél fogva a mellékvizek halászatára döntő befolyást gyakorolhat.

A tilalmi idővel kapcsolatos büntetőjogi kérdéseket is meg kell említenem. Amíg a Balaton nyílt víz volt, az orvhalászat halászati kihágásnak minősült és a tettenért orvhalászokat az illetékes főszolgabírók alaposan büntették. A Balaton zárt vízzé nyilvánítása látszólag súlyosbította az orvhalászok helyzetét, amennyiben az orvhalászat, mert a Balaton hala nem urailan jószág, lopással minősült. A gyakorlatban azonban nem súlyosbítás történt, hanem az orvhalászok helyzete lett jelentékenyen megkönnyítve. A járásbírók igen enyhe ítéleteket hoznak, pedig a hallopás, ha már az orvhalászatot így kell nevezni, nem vonható egyenlő elbírálás alá egy más, közönséges lopási esettel. Szabad legyen ezt egy példán kimutatni. Ha valaki ellop szomszédjától pár darab karót, mondjuk 9.— P értékben, akkor a cselekmény tulajdon elleni kihágásnak minősül és ehhez mérten a bíróság részéről igen enyhe elbírálásban részesül. Vegyük ugyanezt az esetet, de mint hallopást. Ha az orvhalász kifog 2 darab anyapontyot, mondjuk ugyancsak 9.— P. húsertékben, akkor az nemcsak azt a pár pengő értékű halhúst lopta el, hanem cselekményével, a lopáson kívül megsemmisített sok ezer élni akaró és életre teremtett pelét is és ezzel összességében nehezen kifejezhető kárt okozott. Sajnos nincs semmiféle törvényes rendelkezésünk, amely ezt a nemzetgazdaságilag is mérlegelendő körülményt figyelembe venné és a hallopást megkülönböztetné a közönséges, még helyi jelentőséggel is alig bíró apró csirkeperекtől.

Ez azután magával hozza a súlyos következményeket. Az orvhalászati esetek a Balaton zárt vízzé nyilvánítása óta megsokszorozódtak. A főszolgabírói szigort felváltották az enyhe járásbírói ítéletek sorozatai. Nem egy esetben voltam fültanuja járásbírókhoz, amikor két, három napra elítélt orvhalászok, akik sok száz kiló hal kipusztítása után egyszer hurokra kerültek, viharos jókedvvel, nagyokat nevetve, hagyták el a bíróság épületét. Ha egy ilyen orvhalász megcsinálja üzleti számítását, nem retten vissza a halorzástól, mert hiszen nagyon is érdemes 10-20 pengő pénzbírságot fizetni néhány száz pengő értékű halért, az a pár pengős büntetés, vagy a helyette leült pár nap, igazán nem számít. Számítása szerint jobb a helyzete, mint egy halászbérlőé, mert annak adót is kell fi-

zetaie, őt pedig csak az esetleges pár pengős büntetés kockázata terheli.

Volt egy esetem, amikor egy orvhalász, akit a járásbírórság aránylag nagyon súlyosan, 15 napi elzárásra átváltoztatható 30 pengő pénzbüntetésre ítélte, a tárgyalás után, természetesen tanuk nélkül, azt mondta nekem, hogy az elmúlt három esztendőben igen jól ment neki a halászat. A halászatból vett tehenet is. A kis 30 pengőt majd a borjú árából kifizeti. Ezek után kérdezem, szükséges-e még külön indokolás arra, hogy az orvhalászatra vonatkozó büntetőjogi rendelkezések némi revízióra szorulnak.

A Balaton nemzeti kincsnek tartjuk, így sorát kell annak is ejteni, hogy kérdéseivel minden vonatkozásban foglalkozunk. A halászati vonatkozású kérdések megoldása nem is oly nehéz, csak elszántan be kell ismerni és ki kell mondani, hogy hiányos és részben hibás is a törvény és még elszántabban hozzá kell fogni egy jó, új törvény alkotásához. Mielőtt azonban ez telő alá kerülhet, addig is azonnali intézkedések és rendeletek szükségesek a legkirívóbb visszaállások megszüntetésére, de olyan sürgősen, hogy a jövő tilalmi idő már tényleg a halak védelmét is biztosítsa és ne a lesipuskás halásznak okozzon örömet és hozzon jogtalan hasznot, mert ma, amikor a balatoni hal a kultúra fejlődése következtében nagyon sok ívóhelyét máris elvesztette, feltétlenül szükséges, hogy a még meglevő természeti adottságokat minden lehető módon kihasználjuk a Balaton halállományának védelmére.

Bajok és zavarok a halpiacon

Míg más esztendőkből a bőjti időszak alatt szokott legerősebb lenni a halforgalom, idén másképpen alakult a halpiacon helyzete. Az év elejétől kezdve állandóan erősödött a kereslet, ám a halpiacon ez az élénkítése a bőjt végével nemhogy lankadt volna, hanem egyre fokozódott. Az állandó és folyton növekvő kereslet mind több nehézséget okozott a halpiacon. A rendkívüli kemény és igen hosszú nyári tél ugyanis teljesen megbénította a szabadvizek halászatát. Nemcsak a téli hónapok múltak el anélkül, hogy halászaik meghúzhatták volna tanyáikat, nemcsak csukaivásra nem esett seholsem jelentős halzsákmány, és nemcsak a jégzajlás nem járt jó harcsafogással, hanem a késve beköszöntött tavasz is további tétlenségre kényszerítette a halászokat. A magas vízállás és a hűvös időjárás ugyanis nem kedvezett a halászatnak, mire pedig javult a helyzet, beállt a halászati tilalom.

Az ország halkereskedelme természetesen nagyon is megérezte a nyíltvízi halak hiányát. A tavaszra maradt tógazdasági készlet a megnövekedett fogyasztás kielégítésére és a hiányzó nyíltvízi hal pótlására semmiképpen sem volt elegendő. Annál kevésbbé, mert a márciusban és április elején szinte ugrásszerűen emelkedő fogyasztás számos kereskedőt arra késztetett, hogy lekötött, de későbbi átvételre szánt halait előbb piacra vigye, úgy okoskodván, hogy majd a hidegek elmúltával úgyszólván lesz elegendő nyíltvízi hal, — s legfeljebb akkor korlátozni fogja az élőponty eladását. Sokan bíztak a halászati tilalom felfüggesztésében is, amire az általános közellátási nehézségek következtében meg is lehetett a reményük. E remények azonban nem váltak valóra, s így érthető, hogy májusban komoly zavarok támadtak a belső halpiacon.

A Délvidéken ugyan nem általános, hanem fajlagos a halászati tilalom, de az országosan nagyobb szükséglet a gyenge fogások nem tudták fedezni. A nagy halhiány számottevő áremelkedéssel járt. Május végére mindenféle halfajtának felment az ára, — az élőponty kivételével. Mint ismeretes, ennek árát a Budapesti Közlönyben november 20-án megjelent rendelet szabályozta. A rendelet értelmében az akkor megállapított árakhoz február, március, április és május elsejétől havonként 5-5 fillér volt hozzájárulható. Kétségtelen, hogy az utolsó 5 filléres emelés nem pótolta a telelőkben tárolt pontyok májusban már elég jelentős apadását. Nagyon is érthető tehát, hogy tógazdánk májusra már nem szívesen tartották vissza ha-

laikat. Csak a zord téllal járó szállítási nehézségeknek és a kései kilavaszodásnak köszönhető, hogy májusra még maradt annyi ponty, amennyi mégis piacra kerülhetett. Ez a mennyiség azonban a kereslethez viszonyítva édeskevésnek bizonyult. Az élőponty ugyanis nemcsak azért kapósabb a többi halnál mert él, hanem azért is, mert aránylag olcsóbb, mint az egyéb halféle. Nem egyszer olyan visszás helyzetek is adódtak a piacokon, hogy élőpontyot egyáltalában nem lehetett kapni, a nem élő pedig jóval többbe került, mint amennyiben az élőponty árát a halóság megszabta. A kereskedők azzal érveltek, hogy az árkormánybiztosság csak az «élő ponty» árát szabályozta, de nem a jegelt vagy a nem élő pontyét, — és ebben igazuk is volt. Ez a meglepő felfedezés azonban nem egészen az ő érdemük, egyes folyóvízi halászok már előbb is rájöttek erre. Sőt tudok egy délvidéki halászról, aki május végén azért utazott Budapestre, hogy másik átvévő kereskedőt keresen. Addigi átvévője ugyanis «csak» 3.—P-t fizetett a válogatatlán, de főképpen külön aluli (természetesen nem élő) ponty kilójáért — a víznél átvéve.

E lehetetlen — bár «törvényes» — állapot az árhivatálnak is tudomására jutott és meg is akarják változtatni a rendelet szövegét. Sőt új rendelet is készül, lapzártakor azonban még nem jelent meg, így nem is tudunk bővebbet róla.*) Kétségtelen, hogy az élőponty nyári árának szabályozására szükség van, hiszen tavaly is volt hatósági nyári ár. De meg a termelőtől sem lehet kívánni, hogy az ősszel lehalászott és nagy kockázattal, sőt veszteséggel tárolt pontyot júniusban és júliusban is a májusi árért adja, sem pedig, hogy a lehalászás előtt, a tórról fogott — tehát félig-kész — pontyokat a májusi árért értékesítse.

A pesti halpiacon azonban vannak más bajok is. A bíróság felfogásával ellentétben a fővárosnak az az álláspontja, hogy a kereskedők nem tehetnek félre állandó vevőik és vendéglősök részére árút, — s így természetesen halat sem. Ismétellen megtörtént, hogy a csarnoki halkereskedőket kényszerítették élőponty-készletük kimérésére. Amint már ilyenkor lenni szokott, egy-kettőre nagy tömeg verődött össze, vásárolt boldog-boldogtalan, — nemcsak olyanok, akiket a kereskedő azelőtt sohasem látott, hanem olyanok is, akiknek eszébe se jutott a halvétel, s csak a nagy zivaj és tolongás indította őket a halvásárlásra. A «kiárúsítás» után érkező állandó vevőiket a kereskedők már nem is tudták kiszolgálni. Így aztán semmi csodáltnivaló sincs azon, hogy a halkereskedők május végén sorra kitétték árúhelyeikre a fekete táblát: «Élőponty nincs.»

Az élőponty-eladás már május derekán is csak a csütörtöki, pénteki és szombati napra korlátozódott, de a nagy vásárlási kedvnek így sem lehetett eleget tenni. A fogyasztóközönség e miatt sokat elégedetlenkedett, de még jobban zúgolódtak a kiskereskedők, akik most egyetlen délelőtti annyit árulhatnak, amennyit máskor talán egész héten át sem, — ha elegendő árújuk volna. Jól tudjuk, hogy a hal nagy népszerűségének elsősorban a hús- és baromfihiány az oka. A látszat azonban többeket megtévesztett, és egymás után váltottak halkereskedői iparigazolványt olyanok, akik azelőtt sohasem foglalkoztak halkereskedéssel, vagy pedig másmilyen (pl. baromfi-) kereskedésük volt. De hiába a sok hústalan nap, hiába a nagy kereslet, — ha hal nincsen. Ezek az új kereskedők méltatlankodnak, ha a nagykereskedőktől nem kapnak árút, mondván, hogy nemcsak a régieknek kell élni, hanem nekik is, — a régiék pedig szidják a nagykereskedőt, ha halat ad az újaknak is, amikor a régieknek sem jut elég. (Félreértés ne essék: nem «őrségváltásról» van szó, hanem a kiskereskedők számának megnövekedéséről.)

Miközben pedig a pesti nagykereskedők árúhiánnyal küszködnek, és így nem jut elég hal a kiskereskedőknek sem, a vidékről különféle úton-módon olyan (főképpen ponty-) tételek jutottak Budapestre, amelyeknek értékesítési módja mindenképpen helytelen és elítélendő. A főváros közlelmezési ügyosztálya ugyanis annak idején több vidéki

iparigazolvánnyal rendelkező halkereskedőnek engedélyt adott arra, hogy egyes meghatározott napokon a pesti piacokon árúsíthassanak, de csak közvetlenül a fogyasztók számára. Ez lehetett üdvös hatású az árak szabad alakulása idején, ámde most, amikor a pontyárakat a hatóság megszabta, csak visszasságokat idézhet elő. Az elegendő halat beszerezni nem tudó kiskereskedők ugyanis már az állomáson lesték-várták ezeket a halat hozó vidékieket, s egymással versengve vették meg tőlük a portékájukat — legalábbis a legmagasabb fogyasztói árért.

Élőponty előreláthatólag akkor sem lesz sokkal több a piacon, ha a nyári árát szabályozó rendelet meg is jelenik. Inkább abban kell bizakodnunk, hogy a halászati tilalom lejárta után bőségesen kerül szabadvízi hal a budapesti és vidéki piacokra. Mivel a nagy kereslet következtében a vásárlóközönség előreláthatólag mindig egészen friss árúhoz juthat, bizonyára hamarosan megszűnik az az ellenszenv, amely a nem élő halallal szemben főképpen a melegebb hónapok idején tapasztalható. Így majd a közönség remélhetőleg a többi halfélét is megismeri és megkedveli, s a jövőben nemcsak a pontyot fogja keresni, hanem az ország későbbi halfogyasztására is nagyon kedvező hatása lehet.

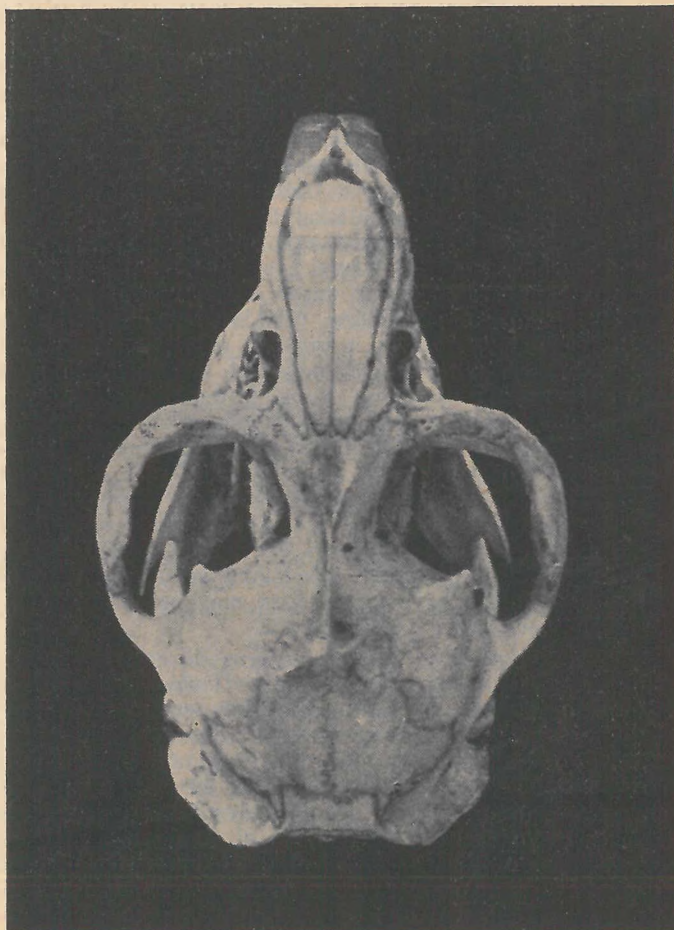
Uzoni László.

A pézsmapocok. (Fiber zibethicus)

Írta: Vásárhelyi István.

(Folytatás.)

A rágcsálók (Rodentia) rendjébe, az egérfélék (Muridae) családjába, pocok-féle (Microtinae) alcsalád Fiber nemzetségébe tartozik. Egész testalkata vízi életmódját szolgálja. Premje két-féle szőrözetről áll, úgymint a bőrhöz közelálló, igen tömött pehelyszőrből és a hosszabb fedőszőrből. Színe felül fényes, gesztenyebarna, alul hamuszürke. Előfordul azonban az egészen feketétől a világosfakó színűig is. Sőt fehértarkák s albinók is ismertek. Legértékesebb a sötétbarna és fekete

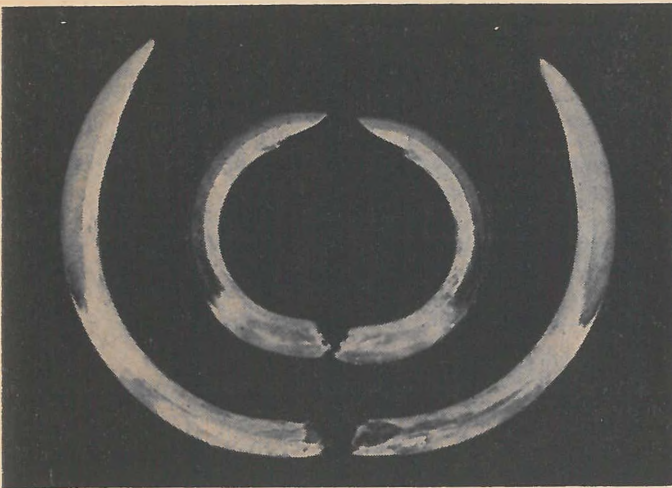

4. kép. A pézsmapocok (Fiber zibethicus L.) koponyája nagyítva). Foto: Vásárhelyi.

* A lapzártá után megjelent rendeletet a «Hivatalos rész»-ben közli lapunk.
A Szerk.

prém. Kis füle alig látszik ki prémjéből. Első lábain a csökevényes hüvelykujjon kívül négy, a hátsókon pedig öt ujj van. Ezek oldalán hosszú, merev úszósertét visel. Tövéket pedig úszóhártya köti össze. Karmai szaruszínűek s igen erősek. Apró pikkelyes, rövid, ritka, lesímuló szőrökkel borított farka csak a tövénél hengeres, különben oldalt összenyomott s a vége valósággal kétélű. Jellemző a farkok alatt nyíló s körte alakú pézsmamirigy. Ezt felingerléskor s pázások használja. A pézsmaszag még jó ideig érzik a lenyúzott bőrön és húson is. Azonban ügyes nyúzó, vagy szűcs ezt ma már megtudja szüntetni.

A kifejlődött állat testnagysága orrától a farka hegyéig mérve 54—56 cm. Ebből a farkra 22—25 cm. esik. Testsúlya 0.60—1.00 kg. Testnagyság- és súlybeli különbség a különböző ivarúaknál nincs. A nősténynek négy pár emlőjéből két pár a mellen, két pár pedig a hason van. Koponyája erős, vaskos, hossza 5.5—6 cm., szélessége 3—3.7 cm. Feltűnő rajta az ajkak közül előtűnő, hatalmas, narancssárgaszínű metszőfogak. A peniszont végén villaalakúan, háromágú. Az északi tájakon lakók kisebb termetűek s finomabb préműek. A pézsmapocok, oldalt lapított farkától eltekintve, általában a vizipocok (*Arvicola scherman Shaw.*) nagyobb kiadása.

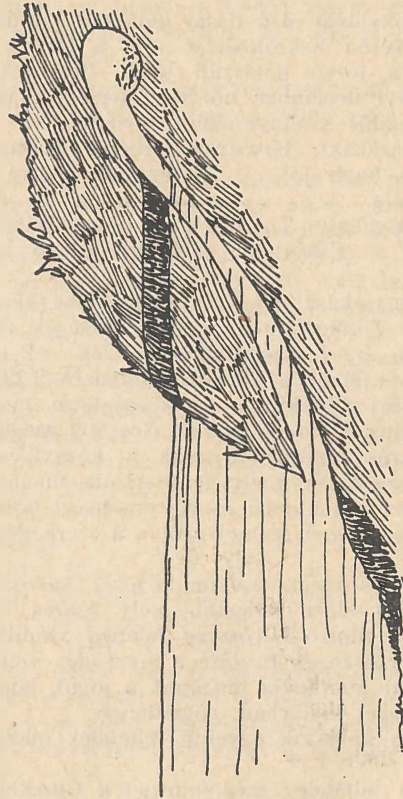
5. kép. A pézsmapocok metszőfogai. Foto: Vásárhelyi.

A vizinövényekkel benőtt tavak s csendesebb folyású folyók, patakok rendes tenyésztérületei. Északamerikai őshazájában ősszel, mikor a fiatalok önállóvá fejlődnek, vándorútra kelnek, s újabb, megtelepedésre alkalmas vizeket keresnek. Ilyenkor azután éltetőelemüktől, a víztől, nagyobb távolságra is elkalandoznak, mikor számukat természetes ellenségeik ritkítgatják. Ezt a vándorlási időszakot leszámítva, minden életnyilvánulása a vízben s a vízparton zajlik le. Ide építi kéttípusú lakását, a tartózkodási helyhez alkalmazkodva. A kiemelkedő partú folyók, patakok partján építi, vagy inkább kotorja a „parti“ lakást. Ennek rendszerint két bejáró csatornája van. Egyik a víz színére, a másik a víz alá nyílik. Átmérője 25—30 cm. Ezek a csatornák fölfelé haladnak s bizonyos távolságra, de mindig a vízvonal fölött, kiöblösödnek. Itt van a vizinövényekkel bélelt, egy kicsit min-

6. kép. A pézsmapocok penis-csontja nagyítva. Foto: Vásárhelyi.

díg lucskos fészkek. Ez a kamra lehet a kijáró nyílástól 1—15 méter távolságra is. A vízbe nyíló csatorna nyílása előtt mindig megtaláljuk a kikotort földet kupac alakjában, ami különösen akkor feltűnő, ha a part talaja másszínű, mint a víz fenéke. Erről a földkupacról ismerhető föl biztosan a lakott fészkek. Másik fajta lakása a hódéhoz hasonló, csak méreteiben kisebb, vizinövényekből épített kunyhó. Ezt lapos partú tavakba, holtágakba építi. Az ilyen pézsmapocokkunyhónak a víz alatt levő alapja 1.8—2.00 méter. Fala a közelben tenyésző vizinövények, különféle bokrok iszappal kevert vékonyabb ágaiból készül. Csupán a tetején van lazán összerakott növényi anyag, ami a szellőztetésre szolgál. A kunyhó belsejében, a vízvonal fölött, van a tulajdonképeni fészkek, amit az állat a vízállásnak megfelelően emel, vagy süllyeszt. A két-három kijárónyílás mindig a víz színe alá nyílik. Az ilyen kunyhóban éppen úgy, mint a parti lakásban tenyészidő alatt egy pár lakik, esetleg a még önálló életre képtelen

7. kép. A pézsmapocok parti lakása. Miskolc (Holt Sajó). 1940. VIII. 4.

fiókákkal együtt. Téltre azonban többedmagával húzódik ide, miáltal a prémvadász dolgát igen megkönnyíti. Úgyesen alkalmazott fogószerszámmal u. i. az egész telelő társaságot kifoghatja. Ezekben a fészkekben fiadzik s neveli föl fiókait a nőstény. Szaporasága őshazájában nem nagy. Állítólag a délebben lakók évente 4—5-ször, az északiak pedig 2—3-szor, 4—5 darabot fiadzanak, 21 napi terhesség után. A fiókák kopaszon s vakon jönnek a világra. Ilyenkor még a farkuk hengerded s csak később, mikor a vízben kezdenek mozogni, laposodik el. Pár hét múlva u. i. már követik anyjukat a vízben. Az anya nagy szeretettel gondozza, védi ellenségeitől kicsinyeit. Még embernek is nagy bátran nekimegy, s hatalmas metszőfogaival is hathatósan tud védekezni. A táplálkozni kezdő fiataloknak eleinte az anya hord növényi táplálékot a fészkekbe. Azonban csakhamar azok is követik táplálékszerző útjain, mikor már úszásnak, víz alá bukásnak egyaránt nagy mesterei.

A pézsmapocoknak a víz az éltetőleme. Kitűnően úszik, bukik. Alkonyatkor, mikor mozogni kezd, sokszor elfekszik a víz színén s óráig így pihen. De ha valami mozgást vesz észre, villámgyorsan a víz alá bukik s csak nagyobb távolságra jön a felszínre, vagy egyenesen lakásába úszik. Az egészséges állat bundája sohasem ázik át. Tömött prémje ettől megvédi. A vízben meglőtt rendszerint elmerül s mélyebb vízből csak napok múlva, legtöbbször már hasznavehetetlenül, pállottan vetődik a felszínre.

Tápláléka főleg növényi anyagokból áll. Káka, gyékény, nád, kálmos, tavirózsa húsos gyökereit fogyasztja előszeretettel. De emellett, állítólag kagylót, csigát, halat, rákot, vízi-

madarak tojását és fiókáit is fogyasztja. Gazdaságilag művelt területeken pedig a természetett növényekben is érzékeny károkat tehet.

Téliálmot nem alszik. Készletet sem gyűjt. A jégalatti víz fenekéről kotorja ki a táplálékul szolgáló gyökereket és fészkeiben fogyasztja el. Ellenségei az emberen kívül őshazájában a pusztai farkas, hiúz, nyérc, menyét, hermelin, vidra-fejnyérc és a különféle nappali és éjjeli ragadozómadarak. Fiataljait pusztítja még a csuka s az alligátor.
(Folyt. köv.)

Társulatok—Egyesületek.

Szolnokvidéki Alsó Tiszai Halászati Társulat Cibakháza.

49/1942 szám.

Árverési hirdetmény.

A solnokvidéki alsó tiszai halászati társulat nyilvános szóbeli árverésen hasznobérbe adja a társulat kötelékébe tartozó Tisza folyó halászati jogát 1943 évi január hó 1-től, 1948 évi december hó 31-ig terjedő hat esztendőre.

A bérbeadás szakaszonként történik:

I. Üzemszakasz: Besenyszög illetve Tiszapüspöki községek északi határától — Tószeg déli illetve Rákócifalva északi határáig.

II. Üzemszakasz: Tiszavárkony illetve Rákócifalva északi határától — Cibakháza és Jászkarajenő községek déli határáig.

III. Üzemszakasz: Nagyrév és Ókésce községek északi határától — Tiszaujfalu és Csépa községek déli határáig.

Kikiáltási ár: I. üzemszakaszé 2.256.— P, II. üzemszakaszé: 1.837.— P és a III. üzemszakaszé 3.224.— P.

Az árverés Cibakházán a község háza tanácstermében 1942 évi június 21-én d. u. 3 órakor fog megtartatni.

Az árverés eredménye csak a közgyűlés határozata után válik jogerőssé, mely fenntartotta magának a jogot, hogy az árverezők anyagi és rátermeltségi bonitása szerint döntson a bérbevevő személyéről s a szerződés megkötéséről.

A szerződés megkötésekor tartozik hasznobérlő a fél-évi hasznobért előre lefizetni, mely összeg óvadékot képez és az az utolsó bérösszeg fejében számíttatik be, — a további bérösszegek fizetése a szerződés szerint történik. A társulat fenntartja magának a jogot, hogy az elfogadott bérösszeget haláiban rögzíthesse.

Hivatásos halászok egyenlő feltételek mellett előnyben részesülnek.

Részletes feltételek megtekinthetők Cibakházán a Társulat Igazgatóságánál (Ármentesítő Társulat).

Cibakháza, 1942. május 26.

A közgyűlés megbízásából:

Nagy Tibor s. k.
választmányi lag.

Jakabffy Vilmos s. k.
alelnök

Konkoly Thege Géza s. k.
igazgató.

Körösvény a csillagfürtöt igénylő tógazdaságainak.

Budapest, 1942 május 15.

Magyar Hüvelyes és Olajosmagkiviteli Egyesülés.

Az Országos Halászati Egyesületnél bejelentett csillagfürt igénylésével kapcsolatban szíves tudomására hozzuk, hogy a M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium halászati osztályával történt megállapodásunk értelmében a t. Cím által igényelt csillagfürt mennyiségnek legfeljebb egyharmad részét tudjuk csupán az alább közölt feltételek mellett szállítani, tekintettel ama körülményre, hogy a gazdaságok által bejelentett igények kielégítésére nem áll kellő mennyiségű csillagfürt rendelkezésünkre. Az általunk kiutalandó csillagfürt mennyiség körülbelül egyharmad részben csillagfürt-dara és kétharmad részben halesítésre alkalmas vegyesen kék, vagy sárga virágú, vagy fehér lapos csillagfürt lesz eladó választásában. Eladási ár a M. Kir. Közellátásügyi Miniszter 66545/V. a./1942. számú rendelete értelmében megállapított maximális ár, melyszerint a Bu-

dapesten tároló áru á P. 35.—, míg a vidéken tároló áru á P. 34.30, mihez még 1% jutalék, 3% gyűjtőkereskedői haszon és a kétszeres forgalmi adó jön hozzá ab feladó állomás paritásában. A legkisebb igényelhető mennyiség 100q. Az igényelt mennyiség ellenértéke az általunk a szállításra kijelölt cégnek előre fizetendő. A leszállításra kerülő áru átlagmintái a Magyar Hüvelyes és Olajosmagkiviteli Egyesülés irodájában (Bp. V., Alkotmány-u. 27. telefon: 119-715) megtekintésre rendelkezésre áll.

Felkérjük t. Címet, hogy fentiek értelmében és a rendelkezésre álló mennyiség arányában csillagfürt szükségletét az Egyesülés irodájának legkésőbb folyó hó 28.-ig bejelenteni sziveskedjék, annyival is inkább, mert ezen határidő után beérkezett igényléseket nem áll majd módunkban már kielégíthetni.

Teljes tisztelettel:

Magyar Hüvelyes és Olajosmagkiviteli Egyesülés.

Kérdések és feleletek.

KÉRDÉSEK:

1. Egy 30 kat. holdat kitevő 3 tóból álló sziki talajon lévő tógazdaságba tökéletesen elegendő e holdankint 300 ivadékot beletenni? Tehát összesen 9.000-et.

2. Ha ugyanebbe a tógazdaságba nem 9.000-et, hanem 15.000-et tesznek bele, nem meríti ki, illetőleg közelíti meg a rablógazdálkodás határát?

3. Tegyük fel, hogy mégis beleteszik ebbe a 30 hold sziki tóba a 15.000 egy nyaras, mondjuk 5 dekás átlag ivadékokat, mennyi kukorica és árpából álló eleséget kell feleltetni, ha azt akarjuk, hogy a szezon végére vagyis május 1-től október 1-ig száz mázsa hal legyen belőle?

Dr. R. J.

FELELETEK:

1. 30 kat. hold terjedelmű, 3 tóból álló pontyos tógazdaságba, — ha az megközelítőleg normális termőerejű — nem elegendő holdankint csupán 300 drb., összesen tehát 9000 drb. egynyaras, 5 dekás átlagsúlyú pontyivadék kihelyezése, mert csupán ennyi halszáj nem képes a természetes haltáplálékot, az idény alatt folytonosan termő ekkora vízterület termelését, kellőképpen összeszedni és fogyasztani. A kárbavesző haltáplálékmennyiség így jelentékeny, minek következtében a 9000 pontyivadék darabonként aránylag nagyranő, de a holdankénti halhúshozam, s az egész tógazdaság hozama a sűrűbb népesítés esetén elérhető hozamnál mintegy 15 %-kal valószínűleg kevesebb lenne; az etetés ilyen ritka népesítés mellett nem is nagyon érdemes, a fentiek etetés nélküli, természetes hozamra értjük. A halak valószínű darabszáma így őszre kb. 40 deka lenne, összes súlyuk pedig kb. 36 q, ha közülük elhullás, kallódás jelentékeny mértékben nem történne. Etetés esetén a darabsúly nagyobb lenne ugyan, de az eredmény a gazda szempontjából aligha javulna, sőt valószínűen rosszabbodnék, mert a holdanként 300 drb. halszáj így még kevésbé lenne hajlandó a természetes haltáplálék összeszedésével, keresgélésével járó munkát kellőképpen végezni, mert kényelmesen hozzáférne a mesterséges takarmánnyal gyakran *«erített asztalhoz»*. A kárbavesző táplálék mennyisége tehát még növekednék. A tó természetes hozama, mely megfelelő sűrűbb népesítés esetén — holdanként kb. 585 drb. 5 dekás ivadék — etetés nélkül holdanként mintegy 140 kg. halhússzaporulatra lenne fokozható, csupán 300 drb.-bal való népesítés és etetés esetén nem 15 %-kal, hanem talán 30, sőt 50 %-kal is kisebb lenne a lehetséges legkedvezőbbnél. Annál inkább rosszabbodnék ez a helyzet, minél többet etetnének.

2. 9000 drb. helyett 15.000 drb., holdanként tehát 500 drb. ilyen ivadék kihelyezése esetén még csak etetés nélkül közelednének, fentiek szerint, az optimális halnépesítés felé. ha a tó termőereje normális. Ezen esethen a halak darabszáma őszre 40 deka helyett valószínűleg csak kb. 30 deka lenne, (a darabsúlygyarapodás tehát 25 deka) a holdankénti halhússzaporulat pedig 500×25, azaz: 12500 deka = 125 kg, az egész területen 37,5 q, a lehalászható

halmennyiség pedig, hozzászámítva most a behelyezett súlyt is 500×0.05 kg), ami 25 kg, $125 + 25 = 150$ kg egy kat. holdról, az egész területéről pedig összesen 45 q. A 300-zal való népesítés esetén elérhető 36 q-val szemben, csupán a sűrűbb népesítés révén elérhető valószínű többlet 9 q.

3. Etetni tehát holdankénti 500-as egynyaras népesítésnél sem indokolt, csak akkor, ha őszre már akkora kétnyaras halakat akarunk, amelyek némileg megütik a piaci árú nagyságát, szóval, ha a kétnyaras halakat nem fejlesztjük háromnyarasokká. Mert ha továbbtenyésztésre megtartjuk a kétnyarasokat, akkor helyesebben járunk el, ha nem etetünk. Ugyanis a 30 dekás kétnyaras pontyok fenntartó táplálékszükséglete kisebb, mint pl. a 60 dekásoké. Már pedig a gazda szempontjából a fenntartótáplálékszükséglet is kárba vesző-táplálék, bár a halak megesszik ezt a fenntartótáplálékot, de ettől még nem növekednek. (U. n. közvetve kárba vesző táplálék, szemben a fennebb tárgyalt kárba vesző táplálékkal, mely nem jut a halakba, s így közvetlenül kárba vesző.) Etetés esetén az enélkül elérhető természetes hozam (37,5q) és a behelyezett halsúly (7,5q) együttes súlyán felül még 55 q eteléses halhúshozamot kell elérnünk, hogy a kérdésben kívánt 100 q halat ősszel lehalászhassuk. Az 55 q halhús eléréséhez legalább négyszer annyi takarmány lenne szükséges, vagyis 220 q. Halaink darabszáma pedig őszre átlagosan 66,66 deka lenne. Feltéve, hogy kallódás egyáltalán nem történne. (Már pedig egynyarasokból ez 10-20 % is könnyen lehet.) Kallódás esetén a darabszám növekszik, s ha nem túlnagy száralak a kallódás, akkor az összeredmés még nem csökken számottevően. Viszont a halállományból (pl. betegség miatt) beálló nagyobb veszteség esetén — ami egynyarasoknál könnyen észrevétlen is maradhat, — nemcsak a természetes táplálék, de a takarmány is nagyrészt kárba vesző, rossz szűrt értékesül, s az összes hozam ősszel, a nagyranőtt de kevés halból állván, szomorú meglepetéssel szolgál a gazdának. Nagy darabveszteség esetén a tervbevetett takarmányt nem is sikerül feleteni őszig. Ha a gazda gondosan ellenőriztetni az etelőhelyeket, hogy elfogyasztják-e a halak a takarmányadagokat, akkor, a pontyok rossz étvágyára panaszkodik esetleg a halásza, valójában azonban nagyon sokszor kiderül ősszel a lehalászásakor, hogy halainak fele, sőt több is — hiányzik. Így aztán érthetővé válik, hogy az előírányzott takarmánymennyiséget, (pl. a jelen esetben holdanként 7,33 q-t) nem is sikerülhetett a kevés hallal feleletni.

A mai viszonyok mellett nem lehet szó jóminőségű árpa vagy kukorica etetéséről, legfeljebb romlott, defektes ilyen takarmányt lehet talán etetni, ami silány, olykor egészen értéktelen. A csillagfürtmag esetleg kapható, igen jól értékesülő haltakarmány, de erre is érvényes, mint általában a haltakarmányozásra az a szabály, hogy a takarmány ára nem haladhatja meg métermázsánként a ponty métermázsánkénti átlagárának egy nyolcadrészét, mert ha ennél drágább, akkor az etetés már nem rentábilis.

Nagyon megnehezíti a számítást az, hogy ma nem lehet a ponty őszi, vagy jövő évi átlagárát biztosan megállapítani. Nekünk pedig lehetetlenné teszi a kalkulálás biztonságát az is, hogy nem ismerjük a szóbanforgó tavak termőerejét, természetes hozamát sem az elmúlt évekből. Szikes vízi tavak lehetnek egészen jók is, de gyengék is. Befolyásolja a tavak termőerejét és a halak étvágyát is az időjárás, a csapadékmennyiség, a tavak környezele (trágyázott földek, trágyalé befolyása, stb.), a víz hőmérséklete, s a vízmagasság is. Ha pl. a 30 kat. holdterület szárazság miatt nyáron csak részben lenne vízzel borítva, vagy részben káros vizinövényzettel lenne benőve, akkor ezek a körülmények is lényegesen csökkentenék a termőerőt, s kedvezőlepen alakítanak ki a terméseredményt.

Dr. U. E.

Ujdonságok—Vegyesek

Személyi hír. A földművelésügyi m. kir. miniszter Úr f. évi május hó 15-én kelt rendeletével *Dr. Makk Károly* okl. orvost, miniszteri irodafőtisztí címmel és jelleggel fel-

ruházott irodatisztet m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi adjunktussá a IX. fizetési osztályba kinevezte és szolgálat-tételre az Országos m. kir. Halélettani és Szennyvízvizsgá-ló Intézethez osztotta be.

Makk doktor nem új munkaerő a halászat terén, mert előző minőségében két év óta működött legutóbb a földművelésügyi minisztérium halászati ügyosztályán, s onnan lép át az intézet szaktisztviselői sorába. Örömmel üdvö-zöljük, és további működéséhez sok szerencsét kívánunk.

A halászati tilalom, mely ezidén május hó 15-én kezdődött, *most június hó 12-én ért véget.* Az általános tilalom későbbi időre való halasztása ezidén különösen indokolt volt. Május elején ugyanis az általunk vizsgált márnák, harcsák és pontyok még nem ivtak le, sőt ikráik annyira éretlenek voltak, hogy ívásuk csak május közepén kezdőd-hetett.

A rendkívül szigorú és hosszantartó tél után minden eltolódott kb. 3 héttel: a növényzet, a vetések tavasi fejlődése, a gyümölcsfák, továbbá más fák és bokrok virág-zása és a halak ívása is.

Az általános tilalom megrövidítése pedig a halások érdekében történt, akik a hosszú télen nem tudtak dolgozni.

A tarpai haleső megismétlődött Lapunkban annak-idején bővebben beszámoltunk az 1934. július hó 14-én észlelt halesőről, amire régebbi olvasóink bizonyára élén-kek emlékeznek még. Közöltük az «égből hullott» halacs-kák néhány példányának fényképét is, valamennyi a *kurta baing* (*Leucaspius delineatus*) nevű csillogóan ezüstös fé-nyű apró halfaj volt, melyet ritkának tartottak régeb-ben, de kiderült róla, hogy sokhelyen nagyon is gyakori. A hozzá hasonló, de nagyobbra növő *szélhajtó kűsz.* (*Alburnus lucidus*) módjára rendszeren az álló és lassan folyó vizek felszíne közelében tartózkodik, s planktonból meg apró vízbehulló rovarokból táplálkozik. Tógazdaságok őszi lehalászásakor a zsilipnél gyakran száz, sőt ezerszámra ke-rül elő pontyokkal együtt a sáros vízből.

A beregmegeyi Tarpán is ezerszámra hullott ez a ha-lacska az esővel nyolc évvel ezelőtt, ahogy *Kabáczy Ernő* ny. vármegyei árvaszéki elnök úr annak idején értesített bennünket s a halacszkákból is 6 küldött. Ez az eset most 1942 május hó 15-én megismétlődött. *Kabáczy Ernő* úr most azt írta, hogy 1-2 centiméteres vízből, mely zi-vataros eső után maradt vissza a földön, mindössze 1 km. távolságra a 8 év előtti haleső helyétől, gyerekek vödör-ekkel gyűjtötték ezerszámra ugyanezt a kis halacszkát kacsák etetésére.

Tarpa környéke, ahol egyébként békaeső is volt már, úgy látszik időnként különösen kedvező hely arra, hogy az érdekes meteorológiai tünemény: a *víz-tölcsér*, szívó hatása által felszippantott vízzel, a vízszint közelében élő apró ha-lakkal együtt ejtse földre.

Az érdekes tüneményre felhívtuk az Országos Meteo-rológiai Intézet figyelmét, s ígéretet kaptunk, hogy szak-avatott meteorológus lapunk hasábjain is foglalkozik majd az újabb tarpai halesővel, amint a nyolc év előttiről is megemlékezett 1936. évfolyamában «*Az Időjárás*» c. szak-folyóirat.

Kabáczy Ernő úr szíves közléséért ez úton is hálás köszönetet mondunk.

Dr. U. E.

Árjegyzés. A Halélettani és Halbizományi R. T. és Zimmer Ferenc Halkereskedelmi R. T.-től nyert értesülés szerint 1942. évi május hó folyamán a nagybani halárak kg-ként a következők voltak:

Élőponty:

2 kg. felett	—	—	—	—	—	3.20
1.50 — 2. — kg-os	—	—	—	—	—	3.—
1. — — 1.50 kg-os	—	—	—	—	—	2.80
1. — kg alatt	—	—	—	—	—	2.60

Jegeltponty:

nagy	—	—	—	—	—	3.—3.20
közép	—	—	—	—	—	2.60—3.—

Jegelponty:	kicsi	— — — — —	2.40—2.60
Balaton fogas:	I. oszt.	— — — — —	5.10
	II. oszt.	— — — — —	4.30
	III. oszt.	— — — — —	3.50
	IV. oszt.	— — — — —	3.40
Süllő	0.30 — 0.50 kg-ig	— — — — —	4.50—5.—
»	0.50 — 1.— kg-ig	— — — — —	5.—5.50
Fogas	1.— — 1.50 kg-ig	— — — — —	6.—
»	1.50 kg felett	— — — — —	6.50—
Harcsa élő	— — — — —	— — — — —	6.—
» jegelt	— — — — —	— — — — —	3.—6.—
Csuka jegelt	— — — — —	— — — — —	2.40—3.—
Elő kárász	— — — — —	— — — — —	1.80—2.20
Jegelt kárász	— — — — —	— — — — —	1.—1.80
Fehér hal	— — — — —	— — — — —	0.80—1.80
Balaton keszeg	— — — — —	— — — — —	0.75—
Márna	— — — — —	— — — — —	2.30—3.00
Compó jegelt	— — — — —	— — — — —	2.—2.50

K. Gy.

Gróf Jankovich Bésán Elemér HALNAGYKERESKEDÉSE.

Iroda:

Budapest, Ferenc József rakpart 17. Tel.: 186-299

Üzlet:

185-484

Budapest, IX. Központi Vásárcsarnok. Tel.: 185-273

Veszek 40 mázsa

5—10 dekás átlagsúlyu pontyivadékot,

őszi vagy tavaszi szállításra. Ajánlatot

Halgazdaság Velence

címre kérek.

SUMONYI TÓGAZDASÁG

Tóth József és társai

HALKERESKEDÉSE

Folyóvízi és tavi halak

vétele és eladása nagyban és kicsinyben.

TELEFON: 185—740,

BUDAPEST

IX., Központi Vásárcsarnok

TÓGAZDASÁG

berendezésére alkalmas területet keres, esetleg meglévők kibővítésére vállalkozik

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDelmi R.-T.

BUDAPEST.

Telefon: 133-539, 185-448, 185-338, 181-679.

VESZÜNK!

7—10 dekás egynyaras, vagy 25—40 dekás kétynyaras gyorsnövésű nemes pikkelyes

PONTYIVADÉKOT,

ab Balaton. Mennyiségi és minőségi átvétel bizottság által Siófok vagy Fonyód kikötőben. Ajánlatok a

BALATON HALÁSZATI R.-T. SIÓFOK címére.

Halászháló

puha inslég és kötél, hálófonal, parafa-alattság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

Ádám Miksa Rt-nál, Bpest.

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6—7. A Ferenc József híd és Erzsébet híd között. Telefon: 18-59-65.

Fióközlet: VII., Thököly-út 16. szám. A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt. Telefon: 13-98-61.

BARTA LIPÓTNÉ

HALKERESKEDŐ

TELEFON:

Iroda: 185—0—71.

Üzlet: 185—5—84.

BUDAPEST, IX., KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

Halbizományi és Halértékesítő Rt.

A Magyar Tógazdaságok Rt. kizárólagos bizományosa

Igazgatóság: Budapest, V., József-tér 8. Telefon: 18-09-21, 18-09-22.

Levélcím: Budapest 4, postafiók 271. Távirati cím: Tógazdaságok.

Telep és iroda: Budapest, IX., Csarnok-tér 5. Telefon: 18-56-36.

Elárúsítóhely: Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok. Telefon: 18-56-36.

Szállítási iroda: Budapest, I., Budaörsi-út 87. Telefon: 26-87-16.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok Rt. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű, gyorsnövésű egy- és kétynyaras tenyészpontyot, anyapontyot, minden más tenyészhalat s megtermékenyített fogassülőikrát.

